

Про стан забруднення атмосферного повітря у м. Києві і Київській області в квітні 2026 року за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського

У квітні систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 15-ти стаціонарних постах (ПСЗ)*. На ПСЗ № 20, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії.

Місто Київ. Для визначення рівня забруднення повітря в квітні було відібрано і проаналізовано 6790 проб, у яких визначалось 19 забруднювальних домішок. Основні – завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю і діоксид азоту. З специфічних домішок визначались сірководень, фенол, фтористий водень, хлористий водень, аміак, формальдегід, 8 важких металів. Їх склад визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК) речовин у повітрі населених міст. ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.) і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднювальних речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 14,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

У квітні за ІЗА рівень забруднення повітря загалом по місту характеризувався, як підвищений. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на трьох постах він характеризувався, як низький, на десяти – як підвищений, на одному – як високий. На одному пості ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у квітні відмічались підвищені середньомісячні концентрації трьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 2,3 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,4 ГДКс.д. формальдегіду – на рівні ГДК (таблиці 1, 2).

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,4 – 0,5 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були у межах 0,1 – 0,2 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,3 – 1,7 ГДКс.д.. Максимальні концентрації на постах міста були в межах 0,1 – 0,4 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на всіх постах і по місту були у межах 0,1 – 0,3 ГДКс.д. Максимальні концентрації на вулиці Семена Скляренка (ПСЗ

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

№21) становили 1,4 ГДКм.р. на інших постах – у межах 0,1 – 0,6 ГДКм.р. Всього у квітні з оксиду вуглецю зафіксовано 1 випадок перевищення ГДКм.р., що становило 0,1% (у минулому місяці 2,6%) від загальної кількості спостережень по місту.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах, крім ПСЗ №5. Найбільші з них відмічені на Бессарабській площі (ПСЗ №7) – 3,0 ГДКс.д., Галицькій площі (ПСЗ №6), вулицях Інженера Бородіна (ПСЗ №4) та Каунаській (ПСЗ №9) – 2,8 ГДКс.д., бульварі Лесі Українки (ПСЗ №8) та вулиці Семена Скляренка – 2,7 ГДКс.д., Берестейському проспекті (ПСЗ №11) – 2,6 ГДКс.д., вулиці Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3) – 2,5 ГДКс.д., вулиці Олександра Довженка (ПСЗ №2) – 2,4 ГДКс.д. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 2,1 – 2,3 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту на всіх постах були у межах 0,2 – 1,1 ГДКм.р.

Всього у квітні з діоксиду азоту зафіксовано 5 випадків перевищення ГДКм.р., що становило 0,5% (у минулому місяці 0,3%) від загальної кількості спостережень по місту.

Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на Бессарабській площі та вулиці Семена Скляренка – 1,4 ГДКс.д., Галицькій площі, проспектах Берестейському та Оболонському – 1,2 ГДКс.д., бульварі Лесі Українки та вулиці Каунаській – 1,1 ГДКс.д. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 0,4 – 0,9 ГДКс.д. Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був у межах 0,1 – 0,3 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на шести постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки були у межах 0,7 – 0,8 ГДКс.д.. Максимальні концентрації фенолу були у на рівні 0,4 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,001 мг/м³, максимальні – 0,002 мг/м³ (0,2 – 0,3 ГДКм.р.).

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно – гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були у межах 0,5 – 0,6 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у квітні відзначався район Бессарабської площі.

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, діоксиду сірки та формальдегіду.

В районі вулиць Семена Скляренка, Каунаської, бульвару Лесі Українки, Оболонського проспекту (ПСЗ №17), Галицької площі, Берестейського проспекту, вулиць Олександра Довженка, Академіка Стражеска (ПСЗ №1), Гетьмана Павла Полуботка та Інженера Бородіна фіксувався підвищений рівень забруднення, в районі Гідропарку (ПСЗ №15), вулиці Горіхуватський Шлях (ПСЗ №13) та проспекту Науки (поряд з метеомайданчиком обсерваторії) – низький.

Загалом у квітні рівень забруднення атмосферного повітря дещо знизився. Зменшився вміст діоксиду сірки, оксиду вуглецю та формальдегіду, дещо підвищився – діоксиду азоту.

У порівнянні з квітнем 2025 року загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зменшення середньомісячних концентрацій завислих речовин, оксиду вуглецю, діоксиду азоту та формальдегіду, поряд з цим у повітрі дещо підвищився вміст діоксиду сірки.

Київська область.

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у квітні проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у квітні було відібрано і проаналізовано 572 проби, у Броварах, Обухові та Українці – 312 проб повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у квітні за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

Середньомісячні концентрації діоксиду азоту перевищували рівень ГДКс.д. у Білій Церкві – у 2,3 рази, в Українці – у 2,1 рази, в Броварах та Обухові – у 1,6 рази. Середньомісячні концентрації діоксиду сірки у всіх містах Київської області становили 0,7 – 0,9 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації завислих речовин становили 0,3 – 0,4 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю становили 0,1 – 0,2 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту у повітрі Білій Церкві досягали 1,0 ГДКм.р., в Українці – 0,8 ГДКм.р., у Броварах та Обухові – 0,6 ГДКм.р.

Максимальні концентрації інших забруднювальних домішок були у межах 0,1 – 0,4 відповідних ГДКм.р.

У м. Біла Церква порівняно з минулим місяцем дещо підвищився вміст діоксиду азоту. Порівняно з квітнем минулого року знизився вміст завислих речовин, оксиду вуглецю та діоксиду азоту.

У м. Бровари порівняно з березнем дещо підвищився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту, знизився – завислих речовин. Порівняно з квітнем минулого року знизився вміст діоксиду азоту.

В атмосферному повітрі м. Обухів порівняно з минулим місяцем вміст домішок у повітрі не змінився. Порівняно з квітнем 2025 р. дещо знизився вміст оксиду вуглецю, підвищився – діоксиду сірки та діоксиду азоту.

У м. Українка у порівнянні з минулим місяцем у повітрі дещо підвищився вміст діоксиду азоту, зменшився – діоксиду сірки та оксиду вуглецю. Порівняно з квітнем 2025 р. дещо зменшився вміст оксиду вуглецю та діоксиду азоту.